

DUIKEN.NL

Paniek om blauwe haaien

20 Augustus 2014

Katrien Vandevelde
BlueShark
www.blueshark.be

De laatste weken werden verschillende blauwe haaien gespot voor Spaanse, Corsicaanse en Franse stranden. Onmiddellijk werd aan de alarmbel getrokken. Rode vlaggen werden gehesen, talloze stranden werden gesloten en de kranten stonden er vol van; met bewoordingen als "gevaarlijke haaien liggen op de loer!".

Zodra een haai in het plaatje voorkomt - waar dan ook ter wereld en over welke haaiensoort het ook gaat - gaat de pers er onmiddellijk achteraan. Niets verkoopt immers beter dan een spannend verhaal

rond haaien. Objectieve feiten en wetenschappelijke kennis worden daarbij snel genegeerd en ingeruild voor sensatie en de verdoken suggestie van donkere dreiging en bloederige taferelen.

Blauwe haaien zijn nomaden in hart en ziel. . Foto: Katrien Vandevelde

Maak kennis met de blauwe haai

De blauwe haai is de meest verspreid voorkomende haaiensoort van de diepe zeeën. Ze zwemmen in alle oceanen, al worden ze vaker gespot in gematigde zeeën. Dat komt omdat ze koeler water prefereren en daarom in tropische wateren vaak grotere diepten opzoeken (zelfs tot 150 m). Het zijn ook nomaden in hart en ziel. Ze trekken over enorme afstanden, de golfstromen volgend. Zo werden blauwe haaien die gemerkt werden in de USA later opgemerkt in Spanje en dieren die een identificatie meekregen aan de Canarische Eilanden, gevangen in Cubaanse wateren.

Uiterlijke kenmerken

Een blauwe haai is slank, heeft een conische snuit, grote ogen, extreem lange pectorale vinnen en een prachtige blauwe kleur. Ze leven ongeveer 20 jaar, worden gemiddeld 3-3,5 meter lang en eten kleine

vissen, krabben, inktvis en bij gelegenheid het drijvende karkas van een gestorven dier. Vermits onvolwassen blauwe haaien makkelijk ten prooi vallen aan toproofdieren, plant deze haaiensoort zich sneller voort dan de meeste van zijn soortgenoten. Een vrouwelijke blauwe haai wordt geslachtsrijp wanneer ze 5 of 6 jaar oud is en een lengte van 2.20m heeft bereikt. Na een draagtijd van bijna een jaar brengt de levendbarende blauwe haai gemiddeld 25 tot 30 jonkies ter wereld.

Een blauwe haai is slank, heeft een conische snuit, grote ogen, extreem lange pectorale vinnen en een prachtige blauwe kleur. Foto: Katrien Vandevelde

Waarom zwemmen blauwe haaien voor de kust van Spanje en Frankrijk?

Blauwe haaien komen heel natuurlijk voor in de Atlantische Oceaan en de Middellandse Zee. Meer zelfs, via studies werd vastgesteld dat zowel in de [Adriatische zee](#) als bij de [kust van het Spaanse Galicië](#) kraamkamers van de blauwe haai zijn gevestigd. Vermits de jongen erg kwetsbaar zijn, blijven ze in de buurt van de kraamkamers tot ze minstens 1.30-1.50 meter lang zijn. Pas daarna starten ze hun nomadische bestaan. Hoewel op dit moment ongewoon veel blauwe haaien in kustwateren worden waargenomen is dat zeker niet uitzonderlijk. Voor jonge haaien is het immers veel veiliger om te foerageren in ondieper water dan in de diepe zee. Ze vinden aan de kust bovendien ook meer voedsel. Daarnaast kunnen ook nog heel wat andere factoren meespelen. Zo is het bijvoorbeeld perfect mogelijk dat een groepje haaien naar het strand zwemt door het volgen van een op de stromingen gedragen geurspoor, nadat een vissersboot zijn ruim reinigde.

Blauwe haaien kunnen visserboten volgen die hun boot reinigen na de vangst.

Foto: Katrien Vandevelde

Zijn de blauwe haaien gevaarlijk?

Volgens het internationale [Shark Attack File](#) werden er in de 484 jaar sinds 1580, slechts 13 incidenten met blauwe haaien geregistreerd. Bijna steeds ging het daarbij om aanvallen op speervissers die hun bloederige vangst in een zak of op hun lichaam meezeulden. Slechts in 4 gevallen liep het incident dodelijk af. De tanden van blauwe haaien zijn immers gevormd voor het vangen van kleine prooien en kunnen dus maar beperkt schade aanrichten aan een persoon. Het overlijden van de 4 dodelijke slachtoffers was dan ook vooral te wijten aan bloedverlies door het bij toeval raken van een belangrijke slagader.

Kleintjes

De blauwe haaien die tot nog toe aan de stranden werden geregistreerd zijn bovendien maar anderhalf tot twee meter lang. Het zijn slechts jongelingen, de meeste van hen ongetwijfeld in de startblokken voor hun eerste grote trek. Anderzijds blijven het natuurlijk wilde dieren die zichzelf zullen verdedigen wanneer ze gestresseerd raken. Net als je dat zou doen in de buurt van andere wilde dieren, houd je dus best afstand en vanzelfsprekend moet je de dieren niet aanraken of ze trachten te voederen.

Er zijn slechts 13 incidenten met blauwe haaien geregistreerd. Foto: Katrien Vandevelde

Wie is de prooi?

Zoals toch stilaan bij iedereen zou moeten doordringen, zijn het net de haaien die veel te vrezin hebben en dan natuurlijk voornamelijk van de mens. Uit een studie uitgevoerd in 2008 blijkt dat over de laatste eeuw, het bestand van de meeste haaiensoorten in de Middellandse Zee geslonken is met 99% en nergens in de wereld wordt momenteel zo massaal op haaien gejaagd als in de Atlantische Oceaan. De Europese Unie is verantwoordelijk voor niet minder dan 40% van de globale gerapporteerde haaienvangst en 88% hiervan wordt gevangen in de Atlantische Oceaan. De aanvoer door de EU van blauwe haaien is sinds 2003 verdriedubbeld tot ongeveer 100.000 ton in 2012! Er bestaan immers geen visquota voor het vangen van blauwe haaien. Elke ambitieuze visser mag er zo veel van opvissen als zijn schip kan bevatten. De populatie van blauwe haaien in de Atlantische Oceaan is dan ook al geslonken met 50%.

Vermits het vlees van blauwe haaien niet smakelijk is en het over het algemeen hoge concentraties kwik bevat, worden bovendien bijna uitsluitend de vinnen van de opgeviste dieren gebruikt. Ze worden verscheept naar Azië om te gebruiken in haaienvinnensoep. Het vlees wordt hoogstens verwerkt tot meststoffen. Het belangrijkste dat wij te

vrezin hebben van blauwe haaien is de schade die de verdwijning van deze dieren veroorzaakt in het mariene ecosysteem. De in het Verenigd Koninkrijk gevestigde [Shark Trust](#) startte daarom een Europese campagne voor het invoeren van op wetenschap gebaseerde visquota voor bedreigde haaiensoorten van de Atlantische Oceaan. Teken [hier](#) de petitie.

Auteur: Katrien Vandevelde

Oprichter BlueShark

www.blueshark.be

Communicatie en persverantwoordelijke Sea Shepherd Belgium

www.seashepherd.be

Online versie [duiken.nl](http://www.duiken.nl)

<http://www.duiken.nl/index.php?pageid=177&newsitem=10>